

RAPORT DE ACTIVITATE

ANUL 2020

A.O. ASOCIAȚIA PENTRU SIGURANȚĂ URBANĂ ȘI MEDIERE (A.S.U.M.)

PERIOADA 22.07.2020 – 31.12.2020

DOMENIU DE ACTIVITATE A.S.U.M. – câteva dintre scopurile principale ale asociației sunt: respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, verificarea funcționării pe principii democratice a instituțiilor publice, etc.

MEMBRI – membrii fondatori ai asociației sunt cetățeni moldoveni și români. Membrii moldoveni provin din mai multe raioane ale Republicii Moldova care prezintă potențial de dezvoltare ulterioară a asociației în zonele respective. Membrii români contribuie la dezvoltare prin schimb de practici utile din România.

VOLUNTARI – voluntarii care au răspuns apelurilor noastre pentru a se implica în diferite activități în cadrul asociației noastre sunt tineri cu vârste între 15-55 ani, în principal din mediul rural, dar și urban din raionul Edineț. Cerința prealabilă pentru acceptarea unui voluntar este expedierea unui CV pentru analizarea abilităților sale. Cu părere de rău, se constată incapacitatea majorității de a concepe și de a prezenta un CV.

SOCIETATEA CIVILĂ LOCALĂ – în urma evenimentului organizat ”Marș pentru apă potabilă” din luna octombrie 2020, am constatat că societatea civilă este încă slab dezvoltată în municipiul Edineț. Chiar dacă problemele care există, îi deranjează, cetățenii din municipiul Edineț nu sunt încă obișnuiți să-și apere drepturile în masă, persistă frică, teamă de necunoscut, ignoranța. Luăm de asemenea în calcul lipsa tineretului de vârstă medie dar și lipsa timpului liber pentru a și-l dedica problemelor din comunitate.

Tot pentru evenimentul organizat în apărarea dreptului la sănătate și mediu înconjurător, respectiv lipsa apei potabile de calitate, asociația a preluat petiția creată de o persoană fizică și semnată de cca 80 cetățeni, a făcut demersuri la Avocatul Poporului, Guvernul RM, MADRM și către Autoritățile publice locale. Se constată că demersurile noastre pe cale amiabilă au primit răspuns doar din partea autorităților centrale, cele de pe plan local au ignorat total solicitările.

INSTITUȚIILE PUBLICE – ca un rezumat al primelor noastre experiențe în etapa de familiarizare cu instituțiile publice din raionul Edineț, observăm o rețineră accentuată față de mediul ONG. Putem relata cazuri chiar de la momentul înființării asociației, când am apelat la mai multe instituții cu o cerere de închiriere a unui spațiu pretabil desfășurării activității asociației. Unele instituții nici până în prezent nu au răspuns solicitării, în nici un fel - Primăria Edineț, altele pur și simplu la întrevvedere fizică au răspuns sec NU și nici nu au fost interesați despre scopul sau activitatea asociației - Președintele Consiliului raional Edineț, altele în schimb au fost mai diplomatice, dar la fel de reticente – Direcția de Educație, Unitatea Militară, Inspectoratul Ecologic. Prin urmare, atitudinea este una rezervată.

ACTIVITATE DESFĂȘURATĂ:

Ca primă activitate a asociației a fost focusarea și familiarizarea cu situația generală la nivel local, cu aspecte legislative din diferite domenii, cu instituțiile publice.

În cele 5 luni de activitate asociația a formulat și expediat 127 petiții la instituții precum Guvernul RM, Cancelaria de Stat, Ministere și alte autorități centrale, cât și către autoritățile publice locale și alte 57 solicitări pentru efectuarea unui Sondaj de opinie privind *transparența primăriilor din mediul rural*.

În final au fost identificate principalele probleme:

- 1. Lipsa transparenței din partea instituțiilor publice**
- 2. Abuzuri în respectarea GDPR vs date publice**
- 3. Lacune legislative**
- 4. Informații manipulative din partea instituțiilor publice**
- 5. Societatea civilă slab dezvoltată și neunitară**

Pe măsura activității noastre unele dintre problemele relatate mai jos au fost corectate, altele sunt încă în curs de corectare.

1. Lipsa transparenței instituțiilor publice

Pe parcursul anului 2020 am sesizat că:

- nu se publică anunțurile de angajare și alte tipuri de anunțuri de participare. Secțiunile paginilor oficiale ale instituțiilor fiind absolut goale – exemplu primăria orașului Râșcani, primăria municipiului Edineț, Consiliul raional Edineț, ș.a.;
- Nu se plasează rezultatele concursurilor publice;
- Nu se plasează proiectele câștigate de instituțiile publice sau unde acestea sunt beneficiari, astfel ca acestea să poată fi consultate de cetățeni;
- Nu se plasează numele demnitarilor publici, componența nominală din diferite comisii de specialitate și a altor persoane de conducere;
- Primării din raionul Edineț care nu au publicat deloc acte în Registrul Actelor Locale pe parcursul anului 2020 – s. Hlinaia, s. Chetroșica Nouă;
- Primării care nu traduc deciziile în limba română așa cum prevede legislația – exemplu câteva pe care le-am observat și sesizat în s. Brătușeni/Edineț, s. Goleni/Edineț, s. Bogdănești/Briceni;
- Primăria Dondușeni răspunde mereu cu întârziere, și de fiecare dată abia după ce ne adresăm prin Cancelaria de Stat. Nu respectă modalitatea de comunicare oficială, ci solicită comunicare prin rețelele sociale precum Facebook sau Odnoklasniki;
- Se constată că, Consiliul raional Edineț nu a întocmit rapoarte de activitate trimestriale pe parcursul anului 2020.

Alte încălcări:

- Primăria s. Alexeevca emite acte publice având la bază legi care deja sunt abrogate de câțiva ani;
- OT Edineț a Cancelariei de Stat nu respectă legislația proprie;
- Unele instituții de pe plan local nu confirmă recepționarea mesajelor așa cum prevede C.A. – Primăria mun. Edineț, primăriile din mediul rural, sau nu redirecționează solicitarea către instituțiile competente – exemplu Inspectoratul Ecologic Edineț;
- Consiliul raional Edineț care în diferite anunțuri publice pentru ocuparea funcțiilor vacante obligă candidații de a folosi limba rusă ca limbă principală de comunicare, în timp ce statisticile oficiale demonstrează că pe teritoriul raionului Edineț aceasta este o limbă minoritară;

- OT Edineț a Cancelariei de Stat se eschivează de la îndeplinirea atribuțiilor și respectarea legislației în domeniu, asta după ce am depus o cerere de chemare în judecată privind un act sesizat cu răspunsul căruia nu am fost de acord.
- Agenția de Guvernare Electronică sesizată fiind, a recunoscut greșeala și a promis punerea în aplicare a Legii 142/2018 care să asigure accesul persoanelor interesate la datele oficiale despre diferite instituții publice. Acestea vor putea fi căutate prin intermediul portalului de Date oferit de Guvern, după ce procedura va fi finalizată.

a. Lipsa informațiilor actualizate

Foarte multe pagini oficiale ale diferitor instituții prezintă informații neactualizate de ani de zile:

- Ministerul Justiției care încă prezintă pe site actele și etapele de înființare a unui ONG, fapt ce induce în eroare publicul;
- Cancelaria de Stat din Chișinău care nu avea deloc afișat emailul secretariatului al OT Edineț, fapt ce a fost depistat într-o situație depășită de termen și nefavorabilă (după expirarea termenului unui șir de petiții)
- Ministerul Sănătății – prezintă publicului un număr de telefon de la secretariat incert, unde tonurile de apel nu duc nicăieri, astfel că nu se poate lua legătura cu acesta;
- Inspectoratul General de Poliție – informații incomplete și neactualizate;
- Primăria Edineț – ultima actualizare a informațiilor privind întreprinderile municipale abia din 2013, organigramă veche ce conține încă întreprinderi care în prezent nu mai există, etc.
- Primării locale la care numărul de telefon nu mai era de mult funcțional și neactualizat – s. Alexeevca, s. Brătușeni, s. Bleșteni;
- Linii telefonice deplorabile – primăria s. Bădragii Vechi care creează confuzii auditive grave și disconfort în comunicarea cu o instituție publică;
- Subpagini web care nu funcționează - Primăria mun. Edineț, Consiliul raional Edineț;
- Nefuncționalități tehnice vechi în căutarea actelor publice conform calendarului în Registrul Actelor Locale

b. Lipsa transparenței decizionale. Participarea la ședințele publice

- Ședințele publice nu se desfășoară în limba română. Demnitarii publici nu cunosc limba de stat;
- Mulți funcționari publici sunt angajați fără a cunoaște limba română;
- Ședințele publice nu sunt transmise în direct - exemplu Primăria municipiului Edineț și Consiliul raional Edineț, nemaivorbind că pe parcursul anului 2020 a fost situație pandemică;
- Ședințele publice nu sunt înregistrare și nici publicate pe paginile oficiale ale instituțiilor;
- Societatea civilă participă în număr foarte restrâns la ședințele publice. Nu se observă interes;
- Nu există o transparență a subiectelor de pe ordinea de zi, astfel că cetățeanul nu poate lua la cunoștință din timp despre subiectele de pe Ordinea de zi;

2. Abuzuri în respectarea GDPR vs date publice

Multe dispoziții cu date ce ar trebui să fie publice sunt personalizate/anonimizate în mod exagerat – până și numele primarilor, a secretarilor, salariile, diferite bonusuri ale funcționarilor publici, etc.

În schimb unele decizii ce conțin datele personale ale cetățenilor sunt afișate complet, inclusiv și datele lor de contact.

Am observat că primăriile din mediul rural din raionul Edineț nu respectă măsurile minime obligatorii de protecție a datelor cu caracter personal ale cetățenilor în publicarea documentelor în Registrul Actelor Locale.

Instituții precum OT Edineț al Cancelariei de Stat afirmă că acestea au beneficiat de instruire periodică, însă realitatea ne demonstrează altceva.

3. Lacune legislative

În urma problemelor/subiectele cu care ne-am ciocnit, putem rezuma următoarele lacune legislative:

- Lipsa prevederii unor sancțiuni în cazul neînregistrării unui contract de muncă în termen de 7 zile de la data încheierii și depunerea acestuia la Inspekția Teritorială de Muncă. Astfel obligativitatea nu are niciun efect în caz de nerespectare;
- Lacune legate de transparența ședințelor publice, în special de posibilitatea de a modifica ordinea de zi la începutul fiecărei ședințe. Prin acest mod neasigurându-se cetățenilor informarea corespunzătoare cu privire la subiectele discutate și de a se documenta din timp;
- În exercitarea controlului asupra legalității actelor emise de autoritățile administrației publice locale, angajații Oficiului Teritorial al Cancelariei nu pot da ordine directe funcționarilor autorităților administrației publice locale sau termenul de așteptare prea pentru depunerea cererii de chemare în judecată de către Cancelarie în urma neacceptării notificării transmise. Aceste aspecte reprezintă dezavantaje din punctul nostru de vedere;
- Lipsa obligativității încheierii unui contract de salubritate pentru utilizatorii casnici;

4. Informații manipulative

- Consiliul raional Edineț spre exemplu ne spune că pentru pagina web a Spitalului raional răspunde Ministerul Sănătății. La o adresare către Ministerul Sănătății acesta răspunde că de fapt Consiliul raional este responsabil de acestea. În final Consiliul raional a fost nevoit să dezvolte pagini oficiale pentru cele 2 instituții din subordine;
- Î.M. Apă Canal Edineț face afirmații, dar la solicitarea scrisă nu le poate proba cu documente;
- Exemplu Primăria mun. Edineț postează public că lucrează la depunerea planului tehnic pentru depozit de gunoi în s. Alexeevca, în schimb Primăria s. Alexeevca și MADRM la solicitarea noastră a infirmat faptele sau depunerea vreunei documentații.

Sondajul de opinie destinat primăriilor din mediul rural

Ne-am propus realizarea unui studiu privind evaluarea transparenței din partea primăriilor în mediul rural. Pentru realizarea acestui studiu am lansat un Sondaj de opinie pe subiectul transparenței. Din păcate pentru a putea expedia acest sondaj, a trebuit întâi să apelăm la Consiliul raional Edineț pentru ca acesta să completeze informațiile de contact obligatorii pentru toate primăriile din raion pe pagina sa oficială. Abia după aceea am putut expedia chestionarul. Din cele 30 de primării din mediul rural doar 3 au răspuns în mod benevol (s. Alexeevca, s. Șofrâncani, s. Bădragii Vechi) și o primărie (c. Hincăuți) după o interacțiune mai delicată. Având în vedere situația nefavorabilă depistată, după o scurtă perioadă am expediat în mod repetat solicitarea, însă fără nicio schimbare. În unele cazuri angajații primăriilor au fost sunați în prealabil sau după expedierea solicitării, însă fără niciun efect. Studiul va fi finalizat pe parcursul anului 2021 identificând și aplicând metode mai eficiente. Se constată că primăriile din mediul rural fie nu petrec timpul în fața calculatorului, fie nu tratează cu seriozitate solicitările parvenite pe subiecte mai sensibile precum acesta.

5. Societatea civilă slab dezvoltată și neunitară

Se constată lipsa de asumare din partea instituțiilor publice dar și lipsa de responsabilitate din partea cetățenilor pentru respectarea legislației în domenii precum protejarea mediului înconjurător, ordine publică, ș.a.

Comportamentul oamenilor este ca rezultat al acțiunilor sau inacțiunilor instituțiilor publice. Oamenii merg pe principiul ”lasă că merge și așa”, ”lasă că vor face alții”, ”nu-i nimic de data asta”, ”lasă că rezolvăm noi cumva”, ”dar ce pot eu să fac?...”

Oamenii petrec timpul ”rezolvând” probleme mai mult pe rețelele de socializare, decât găsind soluții practice.

Prea puțini participă la ședințele publice unde se iau deciziile cele mai importante pentru comunitate.

Pentru a schimba comportamente în societate e nevoie de implicare, dorință, voință din partea tuturor decidenților.

În baza cercetărilor și materialelor publice, unele instituții s-au autosesizat și au rezolvat anumite situații problematice pentru cetățeni și care nu respectau întocmai legislația din domeniu. Alte cazuri au fost rezolvate în urma petițiilor noastre. O parte din problemele nerezolvate au fost înaintate spre soluționare pe cale judecătorească.

PARTENERIATE – s-a discutat despre încheierea unui parteneriat cu Inspectoratul de Poliție Edineț care a fost încheiat la începutul anului 2021.

SITUAȚIA FINANCIARĂ – Pentru a-și desfășura activitatea, asociația a apelat la împrumuturi fără dobândă din partea membrilor săi și a beneficiat de cotizațiile lunare a acestora.

Indicatori	MDL
Venituri	850
Cheltuieli	26.387
Datorii financiare pe termen lung	32.000
Excedent/ deficit al perioadei de gestiune	-25.537

Donații – 00,00 lei

Sponsorizări – 00,00 lei

Majoritatea cheltuielilor au avut ca scop plata serviciilor juridice pentru reprezentare în instanță.

PROCESE ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ

Enumerăm aici procesele intentate din momentul contractării serviciilor juridice de reprezentare în instanță și până la sfârșitul anului 2020:

- 2 procese Primăria mun. Edineț
 - vizează iluminatul public
- 1 proces Primăria mun. Edineț și Î.M. DPGL-C Edineț
 - vizează egalitatea vizavi de măsurile întreprinse în colectarea deșeurilor
- 1 proces Primăria c. Hincăuți, rl Edineț
 - vizează iluminatul public
- 1 proces Cancelaria de Stat Chișinău și MADNR
 - vizează măsurile întreprinse privind colectarea deșeurilor
- 1 proces Consiliul raional Edineț și OT Edineț al Cancelariei de Stat
 - vizează accesul la ședință publică
- 1 proces Agenția Proprietății Publice
 - vizează terenurile publice – lacuri, cinematograful

*** **

Cum ne poți susține tu?

Dacă ești persoană fizică sau juridică și dorești să susții activitățile noastre, îți propunem câteva modalități:

Donații în contul asociației: MD37ML000000002251526705

Diverse servicii prestate

Redirecționări anuale din impozit

Închirieri Bannere publicitare periodice disponibile pe pagina noastră oficială www.asum.md

Pentru orice alte propuneri, întrebări, vă stăm la dispoziție.

Red. S.C. la data de 05.04.2021